

M. Lib. & Inf. Sc. Sem-I (CBCS – 2018 Course) : SUMMER - 2019
SUBJECT : MANAGEMENT OF LIBRARY AND INFORMATION CENTRE'S

Day : Wednesday Time : 03.00 PM TO 06.00 PM
Date : 08/05/2019 S-2019-0519 Max. Marks : 60

N. B. :

- 1)** All questions are **COMPULSORY**.
2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q. 1 Attempt ANY ONE of the following: (12)

- a) State the meaning of the term “Management” and explain its main Functions.
 - b) Critically examine Henry Fayol’s Principles of Management.

Q. 2 Attempt ANY ONE of the following: (12)

- a) Examine an evolution of Management Thought.
 - b) State the necessity of Continuing Education for library staff.

Q. 3 Attempt ANY TWO of the following: **(12)**

- a) Discuss various steps in System Analysis.
 - b) Explain main elements of Total Quality Management.
 - c) Explain the contribution of F. W. Taylor in the context of Scientific Management.

- a) Write a detail note on ‘Man Power Management’ in modern library and Information Centres
 - b) Explain the methods of financial estimation to prepare library Budgets.
 - c) State the meaning of term ‘Budget’ and explain in detail Zero Based Budgeting System (ZBS)

Q. 5 Write short notes on **ANY FOUR** of the following: (12)

- a) Management of Objectives
 - b) System Life Cycle
 - c) Dr. S. R. Rangnathan's views on Scientific Management
 - d) Characteristics of Management
 - e) Necessity of in service Training for library staff

* * * *

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
-

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) 'व्यवस्थापन' या संज्ञेचा अर्थ सांगून व्यवस्थापनाची प्रमुख कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) हेनी फियॉलच्या व्यवस्थापन तत्वांचे टिकात्मक परीक्षण करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) व्यवस्थापन विचाराच्या उल्कांतीचे परीक्षण करा.
- ब) ग्रंथालयीन कर्मचाऱ्यासाठी निरंतर शिक्षणाची आवश्यकता सांगा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) प्रणाली विश्लेषणाच्या विविध पायऱ्यांची चर्चा करा.
- ब) सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनाचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा.
- क) एफ. डब्लू. टेलरच्या शास्त्रीय व्यवस्थापन संबंधीचे योगदान स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

- अ) आधुनिक ग्रंथालय आणि माहिती केंद्रे यातील मानव संपदा व्यवस्थापनावर सविस्तर टिप लिहा.
- ब) ग्रंथालयाचे अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी वापरात येणाऱ्या आर्थिक पद्धती स्पष्ट करा.
- क) 'अंदाजपत्रक' या संज्ञेचा अर्थ सांगून शुन्याधारित अंदाजपत्रक पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.५ टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१२)

- अ) उद्दिष्टे - प्रेरित व्यवस्थापन
 - ब) पद्धतीचे जीवनचक्र
 - क) डॉ. एस.आर.रंगनाथन यांचा शास्त्रीय व्यवस्थापनासंबंधीचा तृष्णीकोन
 - ड) व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये
 - इ) ग्रंथालयीन कर्मचाऱ्यांसाठी सेवाअंतर्गत प्रशिक्षणाची आवश्यकता
-
-